

‘Er is maar één Führer en dat is God’

ROERMOND

Op zondag 13 juli 1941 draagt de in Swalmen geboren pastoor Hendrik Rijnders zijn eerste mis op in de Lambertuskerk in Reuver. Als hij na afloop onder muzikale begeleiding naar zijn ouderlijke woning wordt begeleid, zegt hij tegen zijn dorpsgenoten: ‘Denk eraan mensen, er bestaat maar één Führer en dat is God’.

Met deze woorden tekent de pastoor zijn doodvonnis. Vier dagen later wordt Rijnders (26) door de Duitsers opgepakt en via het Oranjehotel in Scheveningen op transport gesteld naar het concentratiekamp Dachau waar hij bijna een jaar in een speciale priesterbarak verblijft. In september 1942 wordt de jonge priester in Dachau vergast.

De Pastoor Rijnderslaan in Reuver is de blijvende herinnering aan Rijnders wiens verhaal samen met dat van vele tientallen andere Limburgers, die ook werden geëxecuteerd, is opgetekend in het boek ‘Repesailles in Limburg 1940-1945’. Het boek wordt mede onder auspiciën van stichting Rura op de markt gebracht en op 23 oktober in Roermond officieel gepresenteerd. Het maakt deel uit van

Deze foto werd genomen op 11 mei 1940 toen Duitse troepen door Roermond trokken. Ze rijden over de Wilhelminasingel naar de noodbrug over de Maas. Rechtsachter op de foto de Rattentoren

Foto: uit boek Repesailles in Limburg.

In Amerikaanse trucks keren Roermondse mannen in maart 1945 terug in hun woonplaats

Foto: uit boek Repesailles in Limburg.

een 13-delige serie over represailles in de Tweede Wereldoorlog en behandelt de uitgevoerde represailles door de Duitsers, de aanleiding en beschrijft de executies.

De Bob Boumanstraat in Roermond is een eerbetoon aan Martinus Bouman die was gehuwd met Johanna der Kin-

deren en vader van twee dochters. In het verzet had hij de schuilnaam Bob. Hij stond bekend als een moedig man die zich meldde bij de Duitsers om arrestatie van collega's te voorkomen. Op 2 mei 1943 werd hij door het Polizeilandgericht in Maastricht ter dood veroordeeld en dezelfde dag samen met zes anderen op de

heide bij Well gefusilleerd. Bouman was gehandicapt en liep met een stok. Toen het vijftien man sterke executiepeloton aanlegde, vroeg hij om zijn doodvonnis zittend te mogen ondergaan. Dat werd toegestaan. Bouman werd op een verhoging voor een berkenboom neergezet. Zijn laatste woorden waren ‘Leve het

vaderland, leve de koningin’. De Roermondenaar werd postuum geëerd met tal van internationale onderscheidingen voor zijn dappere verzetswerk dat vele levens redde.

In het boek wordt uiteraard ook uitgebreid stilgestaan bij het drama van Roermond dat in december 1944 twaalf man-

nen het leven kostte. Zij zaten verborgen onder de vloer van een door de weduwe Wilhelmina Selder-Scheffer bewoond leslokaal van de vroegere meisjesschool aan het Schoolpad. Ze werden op kerstnacht verraden door buurtbewoner Dieu-Donnée Verstappen met wie ze de avond tevoren nog een kaartje hadden gelegd. Op tweede kerstdag moesten de mannen vanuit Roermond te voet naar de Elmpterberg grens. Ze moesten zelf hun graf graven waarna ze werden geëxecuteerd. Een dag later overkwam nog twee mannen hetzelfde lot: Bertus Selder en een gevluchte Pool.

Majoor Ulrich Matthaes, de Duitse commandant die verantwoordelijk was voor het bloedbad, ontsprong na de oorlog de dans. Hij werd niet berecht en stierf in 1994 in vrijheid. Dieu-Donnée Verstappen zou er in eerste instantie minder genadig vanaf komen. De aanklager liet er tijdens de zitting geen misverstand over bestaan. ‘Het leven van de medemens gold hem niets en zijn leven betekent voor onze samenleving ook niets. Hij is een brutale hond die het verdient te worden afgemaakt. Tegen hem eis ik de doodstraf’, aldus de aanklager. Maar tot een doodvonnis zou het niet komen.

Wiertz krijgt eerste exemplaar

Het boek ‘Repesailles in Limburg’ wordt op woensdag 23 oktober om 20.30 uur gepresenteerd in Niékee in Roermond, onder anderen door voorzitter Theo Willemsen van Rura en uitgever Eddy van der Noord. Van der Noord was eerder ook verantwoordelijk voor het boek ‘30.000 evacuees’ dat de evacuatie van vele honderden Limburgers naar Noord-Nederland tijdens de laatste oorlogsmaanden belicht. De boekpresentatie is openbaar en voor alle belangstellenden gratis toegankelijk. Vanaf 24 oktober ligt het boek in de winkel, het kost 22,50 euro.

Bisschop Frans Wiertz van Roermond krijgt op 23 oktober het eerste exemplaar omdat veel verzetsdaden in Limburg vanaf het begin zijn gepleegd door mannen en vrouwen vanuit een katholieke geloofsovertuiging. Ook het verzet in het bisdom Roermond was grotendeels door de kerk georganiseerd. Alle priesters wisten dat bisschop mgr. Lemmens en zijn secretaris Monnen het verzet steunden. ‘Trouw aan de leiding van de kerk impliceerde in het bisdom verzet tegen het naziheidendom dat de kerk en de katholieke samenleving bestreed’, schrijft docent kerkgeschiedenis dr. Paul Hamans in het boek ‘Repesailles in Limburg’